

Gösteri Olarak Tabiat

Feral Faun

Yabaniliğe Karşı El Değmemiş Doğa İmgesi

Doğa her zaman varolmamıştır. Ormanın derinliklerinde, pumanın kalbinde veya pigmelerin şarkılarında bulunmaz; uygar insanın felsefelerinde ve hayal yapılarında bulunur. Görünüşte birbirinden ayrı uçlar hep birlikte bizleri evcilleştirmeye, yabanilik ifadelerimizi sindirmeye hizmet eden ideolojik bir yapı olarak doğayı yaratmak için biraraya getirilir.

Uygarlık bütüncüdür ve gözlemlenen herşeyi idrak etmenin uygar yolu da bütüncüdür. Etraftaki sayısız varlıklarla karşılaştırıldığında, uygar zihin anladığını hissetmek için onu kategorize etme ihtiyacı duyar (Gerçi, tüm anladığı şey, uygarlığa nasıl faydalı kılınacağıdır). Tabiat uygar kategorilerin en önemlilerinden biridir; bireylerin yabaniliklerini kontrol altına almada ve uygar, sosyal varlıklar olarak kendi özdeşimlerini yürürlüğe koymada en kullanışlılarından biridir.

Muhtemelen en erken tabiat kavramı İncil'in eski ahitinde anlatılana benzer birşeydi: günahkâr el değmemiş doğa, yırtıcı ve zehirli yaratıklar, bedhah şeytanlar ve delinin ikamet ettiği viranlık yer. Bu görüş özellikle erken uygarlıklar için önemli bir amaca hizmet etti. İnsanların çoğunu şehir duvarlarının içersinde tutarak ve keşfetmek için dışarıya çıkanlara sanki düşman bölgesindeymişçesine savunmacı bir tavır vererek, vahşi olandan korkulmasına sebep oldu. Bu kavram, bu şekilde, insanları arzuları açısından vahşice yaşamaktan uzak tutan “insan” ve “tabiat” arasındaki ikiliği yarattı.

Ancak tamamen negatif bir tabiat kavramı uygarlığı çevrilmiş ve kuşatılmış bir kaleye dönüştürdüğünden, kullanışlılık sınırlarına ulaşmaya, uygarlığı ayakta tutmak için yayılmaya, daha fazla sömürebilmeye mecburdu. “Tabiat”, uygarlık için bir kaynak sepeti oldu; “insanlığı” ve uygarlığını besleyen bir “anne”. Güzeldi; tapılmaya, tasarlanmaya, çalışılmaya ve sömürülmeye değerdi. Kötü değildi... fakat katolik, kaprisli ve güvenilmezdi. Uygarlık için, iyi ki “insan tabiatı” şeyleri düzene koymaya, onları kontrol altına almaya gereksinim duyarak ve rasyonel bir şekilde evrilmişti. Vahşi yerler gerekliydi, öyle ki insanlar “tabiatı” el değmemiş durumunda çalışabilir ve tasarlayabilirdi, fakat kesinlikle uygar insan uygarlığı genişletmek için kullanmak adına “doğal” süreçleri anlayabilir ve kontrol edebilirdi. Böylelikle “günahkâr el değmemiş doğa”, uygarlık için pozitif değere sahip “tabiat” ve “el değmemiş doğa” tarafından gölgede bırakıldı.

Tabiat kavramı sosyal değer ve ahlak sistemlerini yaratır. Bu sistemler “tabiatın” gelişimine katılmış görünüşte çelişik aşamalardan dolayı, ayrıca çelişkili görünebilir; fakat hepsi aynı sonucu elde eder: evcilleşmemiz. “uygar davranmamızı” söyleyenler ve “doğal davranmamızı” söyleyenler gerçekte bize aynı şeyi söylüyorlar: “Arzularınla değil, harici değerler ile uygunluk içersinde yaşal.” Doğallık erdemi diğer erdemler kadar tehlikeli olmuştur. İnsanlar “doğal olmayan davranışlar” için hapsedilmiş, işkence görmüş ve hatta öldürülmüştü – ve bu hâlâ devam ediyor. “Tabiat” da çirkin ve talep eden bir tanrıdır.

Başlangıçtan beri, tabiat, otorite tarafından iktidarını pekiştirmek için yaratılmış bir imge olmuştur. İmgenin gerçekliğe hükmettiği ve çoğu kez onu yaratır gözüktüğü modern toplumda, “tabiatın” bizleri evcil olarak tutma aracı oluşu bir sürpriz değildir. TV’de gösterilen “tabiat”, Sierra Club takvimleri, “el değmemiş doğa” teçhizatçıları, “doğal” gıdalar ve lifler, “çevreci” başkan ve “radikal” ekoloji, hepsi “tabiatı” ve onunla “uygun” ilişkimizi yaratmayı planlar. Yaratılan imge, bilinçaltı ile algılanan şekilde erken uygarlığın “günahkâr el değmemiş doğa” bakış açısını devam ettirir. “Tabiat” belgeselleri her zaman yırtıcılık sahnelerini içerir ve bu belgesellerin yönetmenlerinin hayvanları kavgaya kışkırtmaya kalkışmak için elektrik şokları kullandıkları söylenir. “El değmemiş doğa” gezginliğine özenenlere tehlikeli hayvanlar ve bitkiler hakkında verilen uyarılar ve bunlarla başka çıkmak için “el değmemiş doğa” teçhizatçıları tarafından yaratılmış ürün miktarı, vahşi yerlerde dolaşma deneyimlerime göre oldukça aşırıdır. Uygarlığın dışındaki yaşam imgesi bize hayatta kalma mücadelesi olarak verilir.

Ancak gösteri toplumu “günahkâr el değmemiş doğayı” verimli bir şekilde kullanmak için onun bilinçaltında bulunmasına gerek duyar. Egemen “tabiat” imgesi, onun bir kaynak olduğu, tasarlanacak ve çalışılacak kadar güzel bir şey olduğudur. “El değmemiş doğa” kısa bir süre için kalabalıklardan uzak dinlenebileceğimiz, eğer uygun şekilde donatılırsa gündelik yaşamın tek düzelüğünden kaçabileceğimiz, rahatlayabileceğimiz ve derin düşüncelere dalabileceğimiz ya da heyecan ve macera bulabileceğimiz bir yerdir. Ve elbette, “tabiat” ihtiyaçlarımızı karşılayan “anne”, uygarlığın kendisini yarattığı kaynak olarak kalır.

Meta kültüründe “tabiat”, vahşi macera arzusunu, evcilleştirmesiz yaşam arzusunu, bize imgesini satarak yeniden kazanır. Bilinçaltındaki “günahkâr el değmemiş doğa” kavramı, ormanın derinliklerine girmeyi maceracıya ve asiye hitap eden bir risk kılar. Ayrıca, vahşi yerlere girmek için gerekli sayılan çok sayıda ürünü bizlere satarak, gerçekte oraya ait olmadığımız fikrini destekler. Pozitif tabiat kavramı, vahşi yerleri deneyimlemek zorunda olduğumuzu hissetmemizi sağlar (içimizde beslediğimiz kavramların, en az gerçek çevremiz kadar deneyimlediğimiz şeyi yaratacağının farkında olmadan). Böylece, uygarlık başarılı bir şekilde doğrudan dokunamıyor görüldüğü bu alanları – “tabiat”, “el değmemiş doğa” – , bizleri evcilleşmiş tutan gösteri kavramlarına dönüştürerek yeniden kazanır.

“Tabiat” evcilleştirir, çünkü yabaniliği tek parça bir varlığa, uygarlıktan ayrı kocaman bir âleme dönüştürür. Uygarlığın ortasında yabaniliğin dışavurumları toyluk, çılgınlık, suç işleme, günah ya da ahlaksızlık olarak etiketlenir. Hâlâ “doğal” olanın iyi olduğu varsayımı korunurken, yabaniliğin dışavurumlarının reddedilmesine, gizli tutulmasına, eleştirilmesine ya da cezalandırılmasına izin verilir. “Yabanilik” kendi bireysel özgür-ruhluluğumuzun bir ifadesinden ziyade dışımızdaki bir âlem olduğunda, onunla “bağlantı kurmanın” “doğru” yollarını bizlere öğretecek “yabanilik”te uzman kişiler olabilir. Batı sahilinde, şirket hayallerini, Porche arabalarını ya da mülklerini tehdit etmeyecek şekilde, yupilere “yabanilik” satarak para kazanan her türlü ruhsal öğretmen vardır. “El değmemiş doğa” bu günlerde çok kârlı bir endüstridir.

Ekolojistler – hatta “radikal” ekolojistler – tam da böyle davranıyorlar. Vahşiye gitmeyi ve zincirleri çözülmüş arzularının enerjisiyle uygarlığı yok etmeyi denemekten ziyade, “el değmemiş doğayı kurtarmaya” çalışıyorlar. Pratikte bu, otoriteleri belirli endüstrilerin daha zararlı aktivitelerini durdurmak için hareket ettirmeyi ve nispeten zarar görmemiş ormanları, çölleri ve dağları korunmuş “El değmemiş doğa Alanları”na dönüştürmeyi denemek ya da yalvarmak anlamına gelir. Bu yalnızca yabanilik kavramını tek parça bir varlık, “el değmemiş doğa” ya da “tabiat” olarak, ve bu kavrama has metalaştırmayı pekiştirir. “El değmiş doğa Alanı” kavramının esası “yabanilik” ve “insanlık” ayrımıdır. Bu yüzden “radikal” ekolojik ideoloji markalarından birinin, “biyomerkezcilik” ve “insanmerkezcilik” arasındaki çatışmayı yaratmış olması sürpriz değildir.

İnsanı tekrardan “tabiat”a katmak istediklerini iddia eden bu “radikal ekolojistler” bile kendilerini kandırıyorlar. (içlerinden birinin belirttiği gibi) “Vahşi, simbiyotik bütün” görüşleri, sözde-mistik bir şekilde ifade edilmiş uygarlık tarafından yaratılan monolitik bir kavramdır. “Yabanilik” bu ekolojik mistikler için monolitik bir varlık olmaya devam eder; bizden daha büyük bir varlık, boyun eğmek zorunda olduğumuz bir tanrı. Fakat boyun eğme evcilleştirmedir, uygarlığın sürmesini sağlayan şeydir. Teslimiyet uygulayan ideolojinin adı önem taşımaz – ister “tabiat” olsun, isterse de “vahşi, simbiyotik bütün”. Sonuç daima evcilleştirmenin devamı olacaktır.

El değmemiş doğa, “tabiat” ya da “el değmemiş doğa”yı da içeren herhangi bir monolitik kavramdan alakasız görüldüğünde, herhangi bir anda belirebilen bireylerdeki potansiyel özgür ruhluluk olarak görüldüğünde, yalnızca ozaman uygarlığa bir tehdit olur. Hiçbirimiz “el değmemiş doğa”da yıllar geçirmedik, fakat eğer bizi çevreleyen şeyi uygarlığın bakış açısıyla görmeye devam edersek, eğer çok sayıdaki varlığı monolitik bir şekilde “tabiat” olarak, “el değmemiş doğa” olarak, “vahşi, simbiyotik bütün” olarak görmeye devam edersek, uygar olmaya devam edeceğiz; vahşi olamayacağız. Fakat eğer kentin ortasında, herhangi bir anda aktif olarak evcilleştirmemizi reddedersek, üzerimize zorla giydirilen sosyal roller tarafından hükmedilmeyi reddedersek ve onun yerine rollerimizin altında saklı tutkularımızla, arzularımızla ve heveslerimizle yaşarsak, eşsiz ve tahmin edilemez varlıklar olursak, o anda vahşi oluruz. Harap olan uygarlığın yıkıntıları arasında şiddetle oynayarak (fakat aptal olma, yok olurken bile tehlikeli bir düşmandır ve uzun bir süre sendeleyebilir), onun devrilmesi için elimizden gelenin en iyisini yapabiliriz. Özgür-ruhlu asiler, ekolojinin sağkalmcılığını uygarlığın özgür yaşamı yok etme girişimi olarak reddedektir, ve hem uygarlığın hem de onun vahşi, özgür-ruhlu yaşamı kapsama girişiminin aksine özgürce ilişki kuran, eşsiz bireylerin kaotik, sürekli değişen dansını yaşamaya çabalayacaklar: “Tabiat.”

Posia

Feral Faun
Gösteri Olarak Tabiat

<https://reznov.noblogs.org/gosteri-olarak-tabiat/>

edu.wll.im